

**UCHWAŁA NR XXXVII/67/2021
RADY MIEJSKIEJ W ZBĄSZYNKU**

z dnia 27 grudnia 2021 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie
Zbąszynek na rok 2022**

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 oraz z 2019 r. poz. 1655) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zbąszynek na rok 2022 stanowiący część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2014-2023, w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zbąszynku.

Przewodniczący Rady

Jan Mazur

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań Gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską. Mając powyższe na uwadze przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zbąszynek na rok 2022

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022, zwany dalej Programem, określa zadania do realizacji zapisane w: ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zbąszynek na lata 2014-2023.

Program adresowany jest do całej społeczności - mieszkańców Gminy Zbąszynek, ze szczególnym uwzględnieniem młodego pokolenia.

Założenia programowe zakładają zmniejszenie szkód społecznych i ekonomicznych, związanych z nadużywaniem alkoholu i używaniem substancji, które mogą prowadzić do narkomanii, związanych z uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi oraz ochronę rodzin dotkniętych problemem uzależnień i problemem przemocy w rodzinie. Program ma służyć przygotowaniu dzieci i młodzieży do życia wolnego od uzależnień oraz do prowadzenia zdrowego trybu życia.

Szkodliwe spożywanie alkoholu, uzależnienie od środków psychoaktywnych lub innych uzależnień skutkuje: bezrobociem, obniżaniem poziomu życia rodziny, nasilaniu się problemów związanych z przemocą w rodzinie, powoduje dezorganizację wielu funkcji rodziny, wzrost agresji. Miejsce pozytywnych zachowań zastępują uczucia lęku, stałego zagrożenia własnej egzystencji.

Działania Programu kierowane są do dzieci i młodzieży; osób uzależnionych od alkoholu, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz dotkniętych uzależnieniami behawioralnymi i dotkniętych innymi zachowaniami ryzykownymi; współuzależnionych; zajmujących się problemami alkoholowymi, narkotykowymi oraz innymi uzależnieniami.

Gminny Program oparty jest na lokalnej diagnozie problemów uzależnień, z uwzględnieniem problemów dotyczących przemocy w rodzinie i jest kontynuacją Programu z 2021 r.

Celem Programu jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, kierując się priorytetami wskazanymi przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii przy uwzględnieniu celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz przemocy w rodzinie, cyberprzemocy itp. powinny być realizowane poprzez kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspakajanie motywuje obywateli do powstrzymywania się od spożycia alkoholu i narkotyków;
- 2) działalność wychowawczą i zapobiegawczą;
- 3) ograniczenie dostępności alkoholu;
- 4) działania mające na celu umożliwienie leczenia, rehabilitację i readaptację osób uzależnionych; ograniczenie szkód zdrowotnych; terapię sprawców i osób doświadczających przemocy;
- 5) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, narkotyków, stosowania przemocy i ich usuwanie;
- 6) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania alkoholu i narkotyków; posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Działania kierowane są do osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych innymi uzależnieniami, osób dotkniętych problemem przemocy, osób współuzależnionych, osób zajmujących się problemami alkoholowymi i narkotykowymi, dzieci i młodzieży oraz osób uczestniczących w reintegracji społeczno – zawodowej.

§ 1. Diagnoza problemów związanych z uzależnieniami oraz z przemocą w rodzinie

Kwestia uzależnienia stanowi bezsprzecznie istotny problem, występujący niemal w każdym społeczeństwie. Diagnozę występujących problemów opracowano w oparciu o dane uzyskane z niżej wymienionych podmiotów/instytucji:

- 1) Urzędu Miejskiego w Zbąszynku;
- 2) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) punktów konsultacyjnych;
- 4) szkół podstawowych i szkół średnich;
- 5) Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego;
- 6) Izby Wyrzeźwień w Raculi;
- 7) Ośrodka Pomocy Społecznej w Zbąszynku.

Na podstawie Uchwały nr XLI/37/2018 Rady Miejskiej w Zbąszynku z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Zbąszynek, została ustalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Zbąszynek w następujący sposób:

Liczba zezwoleń ustalona przez Radę Miejską w Zbąszynku - na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 72, w tym:

Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18% zawartości alkoholu
27	21	24

Liczba zezwoleń ustalona przez Radę Miejską w Zbąszynku - na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 32, w tym:

Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18% zawartości alkoholu
12	11	9

W Gminie Zbąszynek liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wyniosła (stan na 30.11.2021 r.):

Liczba wydanych zezwoleń na terenie Gminy Zbąszynek - na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży - 53, w tym:

Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18% zawartości alkoholu
19	16	18

Liczba wydanych zezwoleń na terenie Gminy Zbąszynek - na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 13, w tym:

Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa)	Powyżej 18% zawartości alkoholu
6	4	3

Wydano 3 zezwolenia jednorazowe osobom fizycznym.

W celu ograniczenia dostępności alkoholu na terenie Gminy Zbąszynek została podjęta również Uchwała nr XLIII/66/2018 Rady Miejskiej w Zbąszynku z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania na terenie Gminy Zbąszynek miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Rada Miejska w Zbąszynku oprócz obiektów chronionych wymienionych w art. 14 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi za obiekty chronione uznała przedszkola, kościoły i placówki zdrowia. Napoje alkoholowe mogą być sprzedawane w punktach usytuowanych w odległości nie mniejszej niż 50 m od obiektów chronionych.

Uchwałą nr XLI/39/2018 Rady Miejskiej w Zbąszynku z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Zbąszynek ograniczenia w godzinach nocnych sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, na terenie Gminy Zbąszynek także zostało wprowadzone ograniczenie w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w przedziale czasowym między godziną 23⁰⁰ a 5⁰⁰ z wyjątkiem Sołectw: Rogoziniec i Chlastawa.

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Zbąszynek w 2020 r. (na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców) wyniosła –10 484 146,72 zł; w 2019 r. - 9 902 128,44 zł; w 2018 r. – 9 388 944,22 zł.

Wartość sprzedanego alkoholu na jednego statystycznego obywatela w Gminie Zbąszynek wynosiła w 2020 r. – 1307,25 zł, w 2019 r. - 1221,43 zł, w 2018 r. – 1 153,43 zł.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych (sklepy i lokale gastronomiczne – 26 punktów) przypadało w 2020 r. - 308 osób, 2019 r. - 311 osób, 2018 r. – 313 osób. W 2021 r. na dzień 30 listopada br., od przedsiębiorców z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wpłynęła do kasy Gminy kwota w wysokości: 221 239,83 zł, w 2020 r. - 215 470,42 zł, w 2019 r. - 199 281,51 zł. W 2021 r. na dzień 30 listopada br., z tytułu opłat za napoje alkoholowe o objętości mniejszej niż 300 ml. wpłynęła do kasy Gminy kwota w wysokości: 22 158,05 zł. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zbąszynku w 2021 r. (stan na 30.11.2021 r.) odbyła 11 posiedzeń, przyjęła i rozpatrzyła szesnaście nowych wniosków o objęcie leczeniem przymusowym oraz kontynuowała pracę nad dziesięcioma wnioskami z roku poprzedniego. Do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego przeciwalkoholowego skierowano pięć wniosków, pięć osób skierowano na badania biegłych w sprawie ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu. GKRPA przeprowadziła dwadzieścia trzy rozmowy motywujące z osobami nadużywającymi alkohol i członkami ich rodzin.

W punkcie konsultacyjnym znajdującym się w siedzibie OPS w Zbąszynku porad udzielali psycholog i trzech terapeutów uzależnień, sześćdziesięciu pięciu osobom udzielono około trzystu dwunastu porad. Dwa punkty konsultacyjne, w których porad udzielał terapeuta uzależnień od środków psychoaktywnych działały na terenie szkół tj. Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich w Zbąszynku i Technikum Leśnego w Rogozińcu. W punktach udzielano porad uczniom, rodzicom i przeprowadzano rozmowy z młodzieżą i rodzicami. W szkołach podstawowych w Zbąszynku, Kosieczynie, Dąbrówce Wielkopolskiej i w Technikum Leśnym w Rogozińcu funkcjonuje punkt konsultacyjny, w którym dyżur pełni psycholog. Ze względu na ograniczenia wprowadzone w Polsce związane ze stanem epidemicznym psycholog i terapeuci udzielali również porad telefonicznych.

Na terenie szkół podstawowych odnotowano zdarzenia związane z nękaniami, paleniem papierosów i e-papierosów, przemocą fizyczną, psychiczną oraz cyberprzemocą. Z kolei na terenie szkół ponadpodstawowych odnotowano kilka zdarzeń związanych z przemocą rówieśniczą (wyzwiska, wyśmiewanie, obraźliwe teksty), paleniem papierosów i e-papierosów, problemem z frekwencją na zajęciach zdalnych, brakiem motywacji, niskim samopoczuciu i problemem z alienacją. W 2021 r. (stan na 30.11.2021 r.) do Gminnego Zespołu - Interdyscyplinarnego wpłynęło sześć nowych Niebieskich Kart, z tego w pięciu przypadkach do przemocy doszło w sytuacji, kiedy sprawca był pod wpływem alkoholu; w dwóch przypadkach w rodzinie były małoletnie dzieci. W GZI kontynuowano pracę w przypadku jednej Niebieskiej Karty, założonej w roku poprzednim. Do Izby Wytrzeźwień w Raculi w 2021 r. (stan na 30.11.2021 r.) dowieziono do wytrzeźwienia 30 osób, zatrzymanych na terenie Gminy Zbąszynek.

§ 2. Zasoby gminne umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

Ważnym czynnikiem, umożliwiającym skuteczne wdrażanie Programu, są posiadane zasoby, do których na terenie Gminy zaliczyć można:

1) punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych;

- 2) punkty konsultacyjne w szkołach;
- 3) punkt konsultacyjny dla osób współuzależnionych,
- 4) Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) Gminny Zespół Interdyscyplinarny;
- 6) grupę AA „TRIO”;
- 7) grupę Al-Anon „Pogoda Ducha”;
- 8) Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 9) szkoły podstawowe i średnie;
- 10) Ośrodek Sportu i Rekreacji;
- 11) Zbąszynecki Ośrodek Kultury;
- 12) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe;
- 13) punkt bezpłatnych porad prawnych.

§ 3. Zadania problemowe i sposób ich realizacji

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków realizowane będzie poprzez:

- 1) kontynuację działalności punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
- 2) działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) informowanie o chorobie alkoholowej, uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy oraz możliwościach leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 4) udostępnianie materiałów edukacyjnych informujących o możliwościach leczenia uzależnień;
- 5) informowanie osób uzależnionych o istniejących placówkach ambulatoryjnych i ośrodkach terapeutycznych;
- 6) udzielanie pomocy lekarskiej, prawnej, socjalnej, psychologicznej, terapeutycznej i edukacyjnej;
- 7) współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, w szczególności z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej i z Policją;
- 8) współpraca z ruchami samopomocowymi AA i Al-Anon;
- 9) zabezpieczenie lokali dla punktów konsultacyjnych;
- 10) szkolenie osób realizujących zadania Programu i dofinansowanie szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień;
- 11) dofinansowanie udziału w spotkaniach, konferencjach i sympozjach związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie realizowane będzie poprzez:

- 1) prowadzenie działań informacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie i sprawców przemocy;
- 2) uczestnictwo przedstawiciela GKRPA w grupach roboczych w zespole interdyscyplinarnym;
- 3) finansowanie zajęć socjoterapeutycznych i obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień;

- 4) dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną, w tym prowadzenie diagnozy i pomocy psychologiczno – pedagogicznej w środowisku szkolnym;
- 5) finansowanie prowadzenia zajęć i programów rozwojowych dla dzieci w tym teatralnych, sportowych z elementami autorytetu trenera;
- 6) organizowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych;
- 7) prowadzenie oddziaływań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 8) wdrażanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie;
- 9) edukacja w zakresie interdyscyplinarnej współpracy służb;
- 10) organizowanie i współfinansowanie działań dla dzieci z rodzin niedostosowanych społecznie: organizowanie czasu wolnego, organizowanie wypoczynku, pracę z psychologiem;
- 11) wspieranie działań Policji w zakresie zwiększania skuteczności interwencji prawno – administracyjnych w sytuacjach przemocy domowej oraz przeciwdziałania nietrzeźwości wśród kierowców.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych realizowane będzie poprzez:

- 1) prowadzenie na terenie szkół podstawowych i ponadpodstawowych i innych placówkach oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- 2) pomoc w organizowaniu tematycznych imprez profilaktycznych, konkursów itp.;
- 3) wspieranie działań w zakresie organizacji w zajęciach pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów profilaktycznych w tym, promowanie zdrowego stylu życia, uczestnictwa w zajęciach sportowych;
- 4) pomoc organizacyjną i finansową w prowadzeniu działań mających na celu organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- 5) dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- 6) organizowanie spotkań i kampanii edukacyjnych w dziedzinie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie dla społeczności lokalnej;
- 7) finansowanie przedstawień teatrów profilaktycznych;
- 8) rozpowszechnianie publikacji, materiałów edukacyjnych z treściami profilaktycznymi oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów;
- 9) promowanie działań Gminy na forum regionalnym i krajowym poprzez udział w kampaniach, konferencjach, seminariach i innych spotkaniach organizowanych przez powiaty, województwa i instytucje centralne.
- 10) zakup materiałów informacyjnych i edukacyjnych;
- 11) organizowanie szkoleń dla różnych grup zawodowych oraz doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożeń używania środków psychoaktywnych;
- 12) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych;
- 13) współpraca z mediami w zakresie przekazywania nowoczesnej i profesjonalnej wiedzy na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działań podejmowanych w Gminie;

- 14) prenumerata czasopism specjalistycznych, zakup książek do biblioteczki tematycznej.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych realizowane będzie poprzez:

- 1) wspieranie materialne i organizacyjne podmiotów i organizacji zajmujących się problematyką profilaktyki;
- 2) wspomaganie grup samopomocowych, organizacji pozarządowych – w tym stowarzyszeń sportowych, kościelnych, szkolnych, propagujących w swoich programach profilaktykę;
- 3) dofinansowanie działalności Izby Wytrzeźwień w Raculi;
- 4) dofinansowanie doposażenia placówek leczenia odwykowego.

§ 4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości: dla Przewodniczącego i Sekretarza Komisji 300 zł, dla członków Komisji 250 zł. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności podpisanej przez Przewodniczącego lub Sekretarza Komisji.
2. Posiedzenia komisji odbywają się co najmniej raz w miesiącu.
3. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych, kosztów wyjazdów na szkolenia, kosztów podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji i inne według zasad uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).
4. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Zbąszynka.

§ 5. Realizatorzy programu

Realizatorem Programu jest Burmistrz Zbąszynka oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizacji Programu uczestniczą: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku, Zbąszynecki Ośrodek Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zbąszynku, szkoły z terenu Gminy Zbąszynek, Policja, stowarzyszenia i instytucje pozarządowe i inne. Realizatorem programu mogą być również placówki profesjonalnie zajmujące się profilaktyką i terapią uzależnień.

§ 6. Źródła finansowania programu

Na realizację Programu przeznaczają się środki finansowe budżetu Gminy Zbąszynek pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wnoszone do budżetu Gminy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.